

چکیده فارسی

مقدمه و اهداف: فلزات سنگین سمی از منابع مختلفی مانند خاک، کودهای شیمیایی، آفت کش ها و علف کش ها وارد گیاه تنباکو و به طبع آن وارد دود حاصل از تنباکو می شوند و پس از استنشاق دود قلیان وارد خون شده و تاثیرات مخرب فراوانی روی مصرف کنندگان می گذارند. در بررسی متون در ایران و سایر کشورها مطالعات زیادی در ارتباط با اندازه گیری آلاینده های مورد نظر در دود قلیان و خصوصا در خون انسان یافت نشد.

روش ها: در پژوهش حاضر نمونه برداری از خون افراد مصرف کننده قلیان (گروه هدف) و خون افرادی که قلیان مصرف نمی کنند (گروه کنترل) انجام گرفت. آنالیز نمونه ها بعد از هضم اسیدی با استفاده از دستگاه ICP انجام شد و ویژگی های رفتاری و کیفیت زندگی شرکت کنندگان با استفاده از پرسشنامه های استاندارد و با روش مصاحبه چهره به چهره مورد بررسی قرار گرفت و در نهایت ارتباط بین خصوصیات رفتاری، کیفیت زندگی و خطرات سلامتی موجود در شرکت کننده ها با غلظت فلزات سنگین سمی مورد نظر در خون سنجیده شد.

یافته ها: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که غلظت فلزات سنگین سمی مد نظر در خون افراد قلیانی بسیار بالاتر از مقدار آن در خون افراد غیر قلیانی می باشد و در مقابل افراد قلیانی دارای خصوصیات رفتاری منفی، کیفیت زندگی پایین تر و بیماریهای جدی نسبت به افراد غیر قلیانی می باشند.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده از مطالعه کنونی به روشنی می توان دریافت که قلیان می تواند آسیب های فراوان در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، رفتاری و محیطی به افراد مصرف کننده آن وارد نماید. در نتیجه مسئولین امر بایستی جهت جلوگیری از به خطر افتادن سلامتی شهروندان تصمیمات لازم را اتخاذ کنند.